

waardoor water naar binnen kwam. Terug naar de 'Omlandia'! Daar werd met inspanning van alle krachten het zware reddingvlot door de drie niet-gewonden en door de stuurman die een bomscherf tegen een schouderblad had gekregen, overboord gebracht. Kapitein Posthumus moedigde daarbij zijn mannen aan. Eerst werd nog een nieuw noodverband om zijn been gelegd; toen het schip voor de tweede maal verlaten werd, merkte hij op: 'Neem dat stuk been van me ook maar mee.' Een Engels stoomschip haalde de schipbreukelingen twee uur later aan boord.¹

Er deden zich in het Kanaal meer van die Duitse beschietingen voor en zulks leidde er toe dat de meeste kustvaarders, onder hen ook de Nederlandse, door de Engelsen in hoofdzaak gebruikt werden aan hun westkust, maar af en toe moesten toch ook aan de oostkust trajecten bevaren worden. Mijnegevaar bestond overal, hoeveel moeite de mijnevegers zich ook gaven. In totaal zijn 36 kustvaarders verloren gegaan, lang niet alle evenwel door vijandelijke actie; hierbij zijn ca. honderd opvarenden om het leven gekomen.

*

De zeeslepers.

Er waren er twaalf², waaronder de 'Zwarte Zee' van de Rederij L. Smit & Co die in de Duitse invasiedagen de niet-afgebouwde torpedobootjager 'Isaac Sweers' naar Engeland gesleept had. Van die twaalf³ werden er drie aan het *Ministry of War Transport* ter beschikking gesteld dat twee in het Westafrikaanse Freetown en één op de Bermuda-eilanden stationeerde; de negen overige werden ingedeeld bij de *Rescue Tug Section* van de Engelse *Admiralty*: zij moesten trachten, oorlogsschepen en koopvaarders die wel getroffen maar niet tot zinken gebracht waren, naar de naastbijzijnde haven te slepen. Moeilijk werk – en nu ook gevaarlijk doordat het onder oorlogsomstandigheden verricht werd. Hoeveel scheepstonnage in totaal door de Nederlandse zeeslepers behouden binnengebracht is, is niet precies bekend – de 'Zwarte Zee' (kapitein: Teun Vet) bracht 225 000 brt aan schepen veilig binnen, de 'Amsterdam' van Bureau Wijsmuller (kapitein: M. de Koe) 175 000 brt.

¹ Kapitein Posthumus was de eerste Nederlander aan wie in Londen door de koningin de Militaire Willemsorde verleend werd. ² In feite waren er dertien maar één is niet als zeesleper gebruikt, maar als communicatievaartuig bij de mijnevegers van de Koninklijke Marine. ³ De Engelsen hebben ook enkele van hun eigen sleepboten gedeeltelijk met Nederlanders bemand – ons land had op dit gebied internationaal een grote naam.